СОВЕТ СОБОЛЕВСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ ВЕРХНЕУСЛОНСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН		ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮГАРЫ ОСЛАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫҢ СОБОЛЕВСКИЙАВЫЛ ҖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ — **КАРАР**

18.12.2020г. — с.Соболевское — № 5-31

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Соболевский авыл җирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турында Нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә һәм Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Соболевский авыл җирлегендә бюджет төзелешен һәм бюджет процессын Россия Федерациясенең гамәлдәге бюджет законнарына туры китерү максатларында,

Югары Ослан муниципаль районы Соболевский авыл җирлеге Советы
карар итте:

1. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Соболевский авыл җирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турында Нигезләмәне расларга. (1нче кушымта)
2. Югары Ослан муниципаль районы Соболевский авыл җирлеге Советының "Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Соболевский авыл җирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турындагы Нигезләмә хакында" 2009нчы елның 11нче декабреннән 39-171 нче карары үз көчен югалткан дип санарга
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталында, Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында, Соболевский авыл җирлегенең мәгълүмат стендларында урнаштырырга.
4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Соболевский авыл җирлеге Советының бюджет-финанс мәсьәләләре буенча даими комиссиясенә йөкләргә (комиссия исеме башка булырга мөмкин)

Совет рәисе,
Югары Ослан муниципаль районы
Соболевский авыл җирлеге башлыгы — О.Н.Майорова

Татарстан Республикасы
Югары Ослан муниципаль районы
Соболевский авыл җирлеге Советының
2020нче елның 18нче декабреннән
5-31нче номерлы карарына
1нче кушымта

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы
Соболевский авыл җирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турында
НИГЕЗЛӘМӘ

I бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

Статья 1. Әлеге Нигезләмә белән җайга салына торган хокукый мөнәсәбәтләр

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Соболевский авыл җирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турында әлеге Нигезләмә (алга таба - Нигезләмә) Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Россия Федерациясе Салым кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, Югары Ослан муниципаль районының " Соболевский авыл җирлеге" муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә җирлек бюджетын төзү, карау, раслау, үтәү, аның үтәлешен контрольдә тоту барышында, шулай ук җирлекнең муниципаль бурычы белән идарә итү процессында барлыкка килә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала.

Статья 2. Җирлектә бюджет хокук мөнәсәбәтләрен тормышка ашыруның хокукый нигезләре

Җирлектәге бюджет хокук мөнәсәбәтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы бюджет законнарының һәм җирлекнең вәкиллекле органының бүтән актлары, әлеге Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 3. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар

Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән мәгънәдә кулланыла.

Статья 4. Җирлек бюджетының хокукый формасы

Югары Ослан муниципаль районы Соболевский авыл җирлегенең бюджеты (алга таба - Җирлек бюджеты) Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Соболевский авыл җирлеге Советы карары нигезендә эшләнә һәм раслана (алга таба - авыл җирлеге Советы).

Җирлек бюджеты өч елга - чираттагы финанс елына һәм план чорына төзелә һәм раслана.

Авыл җирлеге бюджеты проектын формалаштыру Югары Ослан муниципаль районы Соболевский авыл җирлеге Башкарма комитеты (алга таба - авыл җирлеге

Башкарма комитеты) тарафыннан билгеләнгән тәртиптә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләре нигезендә кабул ителә торган хокукый актлары нигезендә башкарыла.

Җирлек советының чираттагы финанс елының 1нче гыйнварыннан үз көченә керә һәм, әгәр җирлек бюджеты турындагы карарда башкасы каралмаган булса, финанс елының 31нче декабренә кадәр гамәлдә була.

5 Статья. Бюджет классификациясен куллану үзенчәлекләре

1. Җирлек бюджетын төзү һәм үтәү, бюджет хисабын төзү Россия Федерациясендә билгеләнгән бюджет классификациясе нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет керемнәренең Баш администраторлары исемлеге, аларга беркетелгән бюджет керемнәре төрләре (ярдәмче төрләре) җирлек бюджеты турында җирлек Советы карары белән раслана.

Җирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләр Исемлеге, чыгымнарның Ведомство структурасы составында, җирлек Советы карары белән билгеләнә.

Бюджет чыгымнары төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) исемлеге бюджет чыгымнарының ведомство структурасы составында җирлек бюджеты турында җирлек Советы карары белән яки Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән очракларда раслана.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары Исемлеге җирлек бюджеты турында карар белән раслана.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының статьялары һәм төрләре исемлеге, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларын раслаганда, җирлек бюджеты турында җирлек Советы карары белән раслана.

Статья 6. Бюджет процессы принциплары

Җирлектә бюджет процессы Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә:

- Россия Федерациясе бюджет системасының бердәмлеге;
- Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында керемнәр, чыгымнар һәм бюджет кытлыкларын финанслау чыганакларын бүлү;
- бюджетларның мөстәкыйльлеге;
- Россия Федерациясе субъектларының, муниципаль берәмлекләрнең бюджет хокукларының тигезлеге;
- керемнәр, чыгымнар һәм бюджет кытлыкларын финанслау чыганаклары чагылышының тулылыгы;
- бюджетның баланслылыгы;
- бюджет чараларын куллануның нәтиҗәлелеге;
- бюджет чыгымнарының гомуми (җыелма) капламалары;
- үтә күренмәлелек (ачыклык);
- бюджетның дөреслеге;
- бюджет акчаларының адреслы һәм максатчан характерындагы;
- бюджет чыгымнарының ведомство буйсынуы;
- кассаның бердәмлеге.

7 Статья. Җирлекнең бюджет процессының төп этаплары

Җирлектә бюджет процессы түбәндәге этапларны үз эченә ала:
- җирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразын, бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләрен эшләү;
- җирлек бюджеты проектын төзү;
- җирлек бюджеты проекты һәм җирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисап буенча халык алдында тыңлаулар турындагы Нигезләмә нигезендә халык алдында тыңлаулар үткәрү;
- җирлек бюджетын карау һәм раслау;
- җирлек бюджеты үтәлеше;
- җирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү;
- муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру.

Статья 8. Бюджет процессында катнашучылар

Җирлекнең бюджет процессында катнашучылар булып торалар:
- Авыл җирлеге Советы;
- Авыл җирлеге башлыгы;
- Авыл җирлеге Башкарма комитеты;
- җирлекнең финанс органы;
- "Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Финанс-бюджет палатасы" МКУ (килешү буенча);
- "Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Контроль-хисап палатасы" МКУ (килешү буенча);
- җирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр);
- бюджет акчаларын алучылар;
- бюджет керемнәренең Баш администраторлары (администраторлары);
- бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (администраторлары);
- Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм муниципаль хокукый актлар белән бюджет вәкаләтләре йөкләнгән башка органнар.

Статья 9. Җирлекнең бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Җирлек Советы җирлек бюджетын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны карый һәм раслый, үз утырышларында, комиссияләр утырышларында, эш төркемнәре утырышларында, җирлек Советы үткәрә торган тыңлаулар барышында һәм депутат таләпләренә бәйле рәвештә җирлек бюджеты үтәлешенең аерым мәсьәләләрен карау барышында контрольне гамәлгә ашыра, тышкы муниципаль финанс тикшерүе органнарының хокукый статусын Россия Федерациясе Бюджет кодексы, "Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003нче елның 6нчы октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында" Россия Федерациясенең норматив хокукый актлары, җирлек Уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә формалаштыра һәм билгели.

Россия Федерациясе Конституциясендә, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларында билгеләнгән бюджет мәсьәләләре буенча аның компетенциясе чикләрендә, аның вәкаләтләрен тәэмин итү өчен җирлек Башкарма комитеты тарафыннан барлык кирәкле мәгълүмат бирелергә тиеш.

2. Җирлек башлыгы:

- җирлек Советының җирле салымнар һәм җыемнарны билгеләү, үзгәртү һәм юкка чыгаруны, җирле салымнар буенча салым ташламаларын кертүне, җирлек бюджетыннан чыгымнарны гамәлгә ашыруны күздә тоткан норматив-хокукый актларына бәяләмәләрне раслый;

- Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, җирлек Уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

3. Авыл җирлеге Башкарма комитеты:

- җирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразын төзүне оештыра, җирлек бюджеты проектын төзүне тәэмин итә;

- җирлек бюджеты проектын төзү тәртибен һәм срокларын билгели;

- җирлек Советы каравына кирәкле документлар һәм материаллар белән җирлек бюджеты проектын кертә;

- җирлек Советына раслауга бюджет үтәлеше турында хисап бирә;

- җирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карар проектларын җирлек Советы каравына кертә;

- җирлек бюджетының үтәлешен һәм бюджет хисаплылыгын төзүне тәэмин итә;

- муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру, хезмәт күрсәтү һәм муниципаль бурыч белән идарә итү тәртибен раслый;

- муниципаль бурыч кенәгәсенә кертелә торган Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнмәгән мәгълүмат составын, аны муниципаль бурыч кенәгәсенә кертү тәртибен һәм вакытын билгели;

- муниципаль гарантияләрне бирү тәртибен раслый;

- бюджет проектын (бюджет проектын һәм урта сроклы финанс планын) төзүне тәэмин итә;

- бюджетара трансфертларны бүлү методикасын һәм (яки) тәртибен эшли һәм раслый;

- муниципаль бурыч белән идарә итүне тәэмин итә;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, җирлек Уставы һәм әлеге Нигезләмә нигезендә башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

4. Җирлекнең финанс органы:

- җирлек бюджеты проектын (җирлек бюджеты проекты һәм уртача сроклы финанс планы проекты) төзүне оештыра һәм турыдан-туры төзи һәм аны җирлек Башкарма комитетына тапшыра;

- җирлек бюджетының үтәлешен оештыра;

- бюджет хисабын төзү тәртибен билгели;

- җирлек бюджеты үтәлеше турында хисап төзи;

- муниципаль бурыч кенәгәсен алып бара,

- бирелгән гарантияләрне исәпкә алуны, алар буенча муниципаль бурычны арттыруны, принципаллар тарафыннан яки өченче затлар тарафыннан тулы күләмдә яисә гарантияләр белән тәэмин ителгән принципаллар йөкләмәләренең башка өлешендә яисә гарантияләр белән тәэмин ителгән принципаллар йөкләмәләренең тулы күләмдә яисә гарантияләр белән тәэмин ителгән принципаллар йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә, шулай ук муниципаль гарантияләр буенча түләүләр гаранты белән тәэмин ителгән башка өлешендә;

- җыелма бюджет язмасын төзи һәм алып бара;
- Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм гамәлдәге законнарда каралган тәртиптә җирлеккә карата дәгъвалар буенча суд актларын башкара;
- башкарма документларны һәм аларның үтәлешенә бәйле башка документларны исәпкә алып бара һәм саклый;
- Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы бюджет законнарының башка актлары нигезендә һәм аларны үтәү йөзеннән билгеләнгән эшчәнлек өлкәсендә норматив актлар кабул итә;
-әгәр Россия Федерациясе Бюджет кодексында башкача билгеләнмәгән булса, җирлек бюджеты чыгымнарының максатчан статьялары исемлеген һәм кодларын билгели;
- Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлеге Нигезләмә нигезендә башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.
5. "Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Финанс-бюджет палатасы" МКУ җирлекнең финанс органы вәкаләтләрен яки җирлекләрнең Башкарма комитеты һәм Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты арасындагы килешү нигезендә вәкаләтләрнең бер өлешен тормышка ашыра ала.
6. "Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Контроль-хисап палатасы" МКУ җирлекнең муниципаль финанс тикшерүе органы вәкаләтләрен яисә килешү нигезендә вәкаләтләрнең бер өлешен гамәлгә ашыра ала.
7. Бюджет акчаларын баш бүлүче:
- үзе раслаган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларын файдалануның нәтиҗәлелеген, адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;
- үз карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр исемлеген төзи;
- расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм бюджет ассигнованиеләре чикләрендә үтәлергә тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;
- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезли;
- бюджет язмасын төзи, раслый һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләрен, ведомство карамагындагы бюджет средстволарын бүлүчеләргә һәм алучыларга бюджет йөкләмәләре лимитларын бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен үти;
- бюджет йөкләмәләре лимитларын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
- җыелма бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
- казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;
- максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар, шулай ук әлеге кодекс белән билгеләнгән башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләре, аларны биргәндә билгеләнгән шартлар, максатлар һәм тәртипнең үтәлешен тәэмин итә;
- бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет хисаплылыгын формалаштыра;
- муниципаль берәмлек исеменнән үз карамагындагы бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча җавап бирә;
- судта җирлек исеменнән муниципаль берәмлек дәгъвалары буенча җавап бирүче вәкиле буларак чыгыш ясый:
1) җирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмау) нәтиҗәсендә, ведомствога каравы буенча, шул исәптән законга яки башка хокукый актка туры килми торган җирле үзидарә

органнары актларын бастырып чыгару нәтиҗәсендә, физик затка яисә юридик затка китерелгән зыянны каплау турында;

2) үзенә буйсынган бюджет акчаларын алучыга казна учреждениесе булып торучы бюджет йөкләмәләре лимитлары җитмәгәндә аның акчалата йөкләмәләрен үтәү өчен бирелә торган бюджет йөкләмәләре лимитлары җитмәгән очракта, аның акчалата йөкләмәләрен үтәү өчен;

- муниципаль биремнәр формалаштыра һәм раслый;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

8. Бюджет акчаларын бүлүче:

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра;

- бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство буйсынуындагы бюджет средстволарын бүлүчеләргә һәм (яки) алучыларга бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен үти;

- бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- бюджет акчаларын тиешле баш бүлүче тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә аның карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүченең аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

- максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләренең, аларны биргәндә билгеләнгән шартларның, максатларның һәм тәртипнең үтәлешен тәэмин итә;

9. Бюджет акчаларын алучы:

бюджет сметасын төзи һәм башкара;

- бюджет йөкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) башкара;

- үзендә каралган бюджет ассигнованиеләрен куллануның нәтиҗәлелеген, максатчан характерын тәэмин итә;

- бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- бюджет исәбен алып бара һәм бюджет исәбен алып баруны тәэмин итә;

- бюджет хисабын формалаштыра (бюджет хисаплылыгын формалаштыруны тәэмин итә) һәм бюджет акчаларын алучының бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет хисаплылыгын тапшыра;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

10. Бюджет керемнәре баш администраторы:

- үзенә буйсынган бюджет керемнәре администраторлары исемлеген төзи;

- бюджет проектын төзү өчен кирәкле белешмәләр бирә;

- касса планын төзү һәм алып бару өчен белешмәләр бирә;

- бюджет керемнәре баш администраторының бюджет хисабын формалаштыра һәм тапшыра;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

11. Бюджет керемнәре администраторы:

- бюджетка, пеняларга һәм алар буенча штрафларны исәпләү, исәпкә алу һәм аларның дөреслегенә, тулысынча һәм үз вакытында башкарылуын контрольдә тота;

- бюджетка түләүләр, пенялар һәм штрафлар буенча бурычларны түләтүне гамәлгә ашыра;

- бюджетка, пеняларга һәм штрафларга артык түләнгән (түләттерелгән) түләүләрне, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны кире кайтару турында Карар кабул итә һәм, РФ Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен, Федераль казначылык органына йөкләмә бирә;

- Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләр исәбе (төгәлләштерү) турында Карар кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә бирә;

- бюджет керемнәренең баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә бюджет керемнәренең баш администраторына тиешле баш администраторы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле белешмәләр һәм бюджет хисаплылыгын формалаштыра һәм тапшыра;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен җайга салучы норматив хокукый актларда (муниципаль хокукый актларда) билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

12. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы:

- үзенә буйсынган бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторлары исемлекләрен төзи;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәрне һәм түләүләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганакларын түләү өчен билгеләнгән ассигнованиеләрне файдалануның адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының ведомство буйсынуындагы администраторларына бюджет ассигнованиеләрен бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен башкара;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары баш администраторының бюджет хисабын формалаштыра.

13. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы:

- бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәрне һәм түләүләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының бюджетка керүнең тулылыгын һәм үз вакытында үтәлешен контрольдә тота;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджетка керүләрне һәм түләүләрне тәэмин итә;

- бюджет хисабын формалаштыра һәм тапшыра;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының тиешле баш администраторы тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторының үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен җайга салучы норматив хокукый актларда (муниципаль хокукый актларда) билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

Статья 10. Җирлек бюджеты керемнәре

Җирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясенең бюджет законнары, салымнар һәм җыемнар турындагы Россия Федерациясе законнары һәм башка мәҗбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә формалаша.

11 Статья. Керемнәр чыганаклары реестры

1. Җирлекнең финанс органы җирлек бюджетының керем чыганаклары реестрын алып бара.

2. Бюджет керемнәре чыганаклары реестры астында, Россия Федерациясе керем чыганаклары исемлеге нигезендә, бюджет төзү, раслау һәм үтәү процессында барлыкка килә торган җирлек бюджеты керемнәре чыганаклары буенча мәгълүмат җыелмасы аңлашыла.

3. Мәгълүмат составына, Җирлек бюджеты керемнәре чыганаклары реестрын формалаштыру һәм алып бару тәртибенә карата гомуми таләпләр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

4. Җирлек бюджетының керем чыганаклары реестры җирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә төзелә һәм алып барыла.

5. Җирлек бюджеты керемнәре чыганаклары реестрлары Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты билгеләгән тәртиптә Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына тапшырыла.

12 Статья. Җирлек бюджеты чыгымнары

Җирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Федераль дәүләт хакимияте органнары, Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимияте органнары һәм җирле үзидарә органнары вәкаләтләрен чикләү белән бәйле чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, алар Россия Федерациясе законнары, халыкара һәм башка шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында җирлек бюджеты акчалары исәбеннән үтәлергә тиеш.

13 Статья. Башкарма комитетның резерв фонды

1. Җирлек бюджетының чыгым өлешендә Башкарма комитетның резерв фондын булдыру күздә тотыла.

2. Җирлек бюджетының чыгым өлешендә Җирлек Советының резерв фондын булдыру тыела.

3. Башкарма комитетның резерв фонды күләме Җирлек бюджеты турындагы карар белән билгеләнә һәм күрсәтелгән карар белән расланган чыгымнарның гомуми күләменнән 3 проценттан артмаска тиеш.

4. Башкарма комитетның резерв фонды акчалары көтелмәгән чыгымнарны финанс ягыннан тәэмин итүгә, шул исәптән авария-торгызу эшләрен һәм табигый бәла-казалар һәм башка гадәттән тыш хәлләр нәтиҗәләрен бетерүгә бәйле башка чараларны үткәрүгә, шулай ук әлеге статьяның 5 пунктында күрсәтелгән тәртиптә каралган башка чараларга җибәрелә.

5. Җирлек бюджеты составында каралган Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләрен куллану тәртибе Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

6. Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану турындагы хисап җирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапка кушымта итеп бирелә.

14 Статья. Муниципаль хезмәт

Муниципаль ихтыяҗлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру "Дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында" 2013нче елның 5нче апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль законда каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Товарлар китерүгә, эшләр башкаруга һәм хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль заказ авыл җирлеге бюджеты акчалары хисабына түләнә.

15 Статья. Чыгым йөкләмәләре реестры

1. Җирлекнең финанс органы җирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара.

2. Җирлекнең чыгым йөкләмәләре реестры авыл җирлеге Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә алып барыла.

3. Җирлекнең чыгым йөкләмәләре реестры "Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы" муниципаль казна учреждениесенә, билгеләнгән срокларда Югары Ослан муниципаль районының чыгым йөкләмәләре реестрын төзү өчен тапшырыла.

16 Статья. Җирлекнең муниципаль бурычы структурасы

1. Җирлекнең бурыч йөкләмәләре йөкләмәләр рәвешендә булырга мөмкин:

1) җирлекнең кыйммәтле кәгазьләренә (муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә);

2) Россия Федерациясе валютасында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан җирле бюджетка җәлеп ителгән бюджет кредитлары;

3) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында җәлеп ителгән бюджет кредитлары;

4) җирлек тарафыннан кредит оешмаларыннан Россия Федерациясе валютасында җәлеп ителгән кредитлар;

5) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән җирлек гарантияләре (муниципаль гарантияләр);

6) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләргә;

7) Россия Федерациясе Бюджет кодексы гамәлгә кергәнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән бүтән бурыч йөкләмәләре буенча.

2. Муниципаль бурыч күләменә кертелә:

1) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;

2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан җирле бюджетка җәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

3) кредит оешмаларыннан алынган кредитлар буенча төп бурыч күләме;

4) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

5) җирлекнең түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме.

3. Муниципаль эчке бурыч күләменә кертелә:

1) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;

2) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан җирле бюджетка җәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

3) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән кредит оешмаларыннан җәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

4) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

5) Россия Федерациясе валютасында җирлекнең түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме.

4. Муниципаль тышкы бурыч күләменә кертелә:

1) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән җәлеп ителгән чит ил валютасындагы бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

2) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында җирлек тарафыннан бирелгән чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме.

Җирлекнең бурыч йөкләмәләре кыска вакытлы (бер елдан кимрәк), уртача сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак сроклы (биш елдан алып 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

5. Муниципаль бурыч кенәгәсен алып бару җирлекнең финанс органы тарафыннан башкарыла.

Бурыч йөкләмәләре турындагы мәгълүмат муниципаль бурыч кенәгәсенә йөкләмә килеп чыккан мизгелдән биш эш көненнән дә артмаган срокта кертелә.

6. Муниципаль бурыч кенәгәсенә әлеге йөкләмәләр төрләре буенча җирлекнең бурыч йөкләмәләре күләме, аларның барлыкка килү һәм үтәлеше (башка нигезләр буенча туктату) датасы һәм өлешчә, йөкләмәләрне тәэмин итү рәвешләре турында белешмәләр, шулай ук аның составы, тәртибе һәм вакыты җирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә торган башка мәгълүмат кертелә.

Җирлекнең муниципаль бурыч кенәгәсендә, шул исәптән муниципаль бурыч йөкләмәләрен үтәү буенча кичектерелгән бурычлар турында мәгълүмат исәпкә алына.

17 Статья. Җирлекнең Россия Федерациясе валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләрен туктату һәм аларны муниципаль бурычтан төшереп калдыру

1. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе түләүгә тапшырылмаган очракта (әгәр җирлек Советының муниципаль хокукый актларында башкасы каралмаган булса, муниципаль бурыч йөкләмәсе шартларында каралган түләү датасыннан соң килгән датадан соң өч ел эчендә әлеге йөкләмә тулысынча туктатылган дип санала һәм муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе җирлек Советының муниципаль хокукый актларында бүтәне каралмаган очракта, муниципаль бурыч йөкләмәсен түләү датасына бәйле рәвештә өч ел дәвамында юкка

чыгарылмаган (җирлекнең муниципаль хокукый актлары һәм муниципаль хокукый актлары белән башкарылмаган) очракта, күрсәтелгән йөкләмә тулысынча туктатылган дип санала һәм муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

2. Җирлекнең Башкарма комитеты әлеге статьяның 1нче пунктындагы беренче абзацында күрсәтелгән сроклар үткәннән соң муниципаль бурычтан Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен төшереп калдыру турында муниципаль хокукый акт чыгара.

3. Муниципаль бурычтан төшереп калдыру Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль бурыч күләмен җирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларында исәптән төшерү суммасын чагылдырмыйча гына, аларны исәптән төшерү суммасына киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Әлеге статьяның 1нче пунктындагы беренче абзацының, 2нче һәм 3нче пунктларының гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча йөкләмәләргә, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөкләмәләренә кагылмый.

5. Муниципаль бурычтан реструктурлаштырылган, шулай ук түләнгән (сатып алынган) муниципаль бурыч йөкләмәләрен төшереп калдыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105нче һәм 113нче статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне, Россия Федерациясе законнарында каралган бүтән операцияләр алмашу нәтиҗәсендә алынган (алмашу нәтиҗәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне, түләү датасы башланганчы, эмиссия шартлары нигезендә, эмитацияләгән орган тарафыннан тулысынча сатып алынган (алынган) чыгару күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда түләнгән дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмитенты, Россия Федерациясе законнарында каралган бүтән операцияләр алмашу нәтиҗәсендә алынган (алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча йөкләмәләрне түләү датасы җиткәнчегә кадәр үтәү дип танырга хокуклы.

18 Статья. Муниципаль бурыч алулар

1. Җирлек исеменнән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә заем акчаларын җирле бюджетка җәлеп итү аңлашыла, алар буенча җирлекнең бурыч йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемчы буларак барлыкка килә.

2. Җирлекнең муниципаль тышкы бурыч алулары астында, Россия Федерациясе тарафыннан максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында, алар буенча җирлекнең чит ил валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләре барлыкка килгән федераль бюджеттан җирле бюджетка кредитлар җәлеп итү аңлашыла.

3. Муниципаль тышкы бурыч алулар чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясенең дәүләт тышкы бурыч алулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм җирлек Уставы нигезендә, җирлек исеменнән муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокукы җирлекнең Башкарма комитеты карамагында.

5. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр урнаштыру түбәндәге шартларны үтәгәндә Җирлек тарафыннан башкарыла:

1) Җирлекнең бурыч йөкләмәләре буенча кичектерелгән бурычлары булмау;

2) җирлек тарафыннан Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән дәрәҗәдән түбәнрәк кредит рейтингы алынган, исемлекләре Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган юридик затларның бер яки берничә эшчәнлеген гамәлгә ашыручы затларыннан.

6. Авыл җирлеге, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1нче статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31.1нче статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгының уртача дәрәҗәсе булган заемчылар төркеменә керткән очракта, муниципаль бурыч алулар башкарырга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1нче статьясындагы 5нче пунктында каралган җирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләре зурлыгын арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

7. Җирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1нче статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31.1нче статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы уртача булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль алынмаларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләрне Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән эчке һәм тышкы алынмалар, муниципаль гарантияләрне чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль гарантияләр, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр белән килештерелгән очракта гына бирергә хокуклы.

8. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1нче статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31.1нче статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә кергән очракта, муниципаль бурыч алулар башкарырга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1нче статьясындагы 5нче пунктында каралган җирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләре зурлыгын арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

9. Авыл җирлеге, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1нче статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31.1нче статьясы нигезендә, бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә кергән очракта, кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә һәм җирлекнең кыйммәтле кәгазьләрен рефинанслау максатларында гына, шулай ук җирлекнең түләү сәләтен торгызу планы кысаларында бирелгән максатчан бюджет кредитлары формасында, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1нче статьясындагы 9нчы пунктында һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31.1нче статьясындагы 7нче пунктында каралган авыл җирлегенең башка бюджетларыннан бирелгән максатчан бюджет кредитлары рәвешендә муниципаль эчке бурыч алулар башкарырга хокуклы.

10. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1нче статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31.1нче статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, муниципаль тышкы бурыч алуларны гамәлгә ашырырга һәм муниципаль гарантияләрне чит ил валютасында бирергә хокуксыз.

11. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1нче статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31.1нче статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә кергән очракта, муниципаль гарантияләрне Россия Федерациясе валютасында бары тик чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) Россия Федерациясе валютасында муниципаль эчке бурыч алулар, муниципаль гарантияләр программаларын Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан килештерелгән очракта гына

чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына), шулай ук әлеге программаларга үзгәрешләр кертелгән очракта гына бирергә хокуклы.

12. Җирлекнең Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан максатчан бюджет кредитлары буенча Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1нче статьясындагы 9нчы пунктында каралган йөкләмәләрне реструктуризацияләүне үткәрү рөхсәт ителми.

19 Статья. Җирлекнең чит ил валютасында бурыч алулар һәм гарантияләр бирү үзенчәлекләре

1. Җирлек Россия Федерациясеннән чит ил валютасында бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, Россия Федерациясенә чит ил валютасында өченче затларның йөкләмәләре буенча гарантияләрне Россия Федерациясе тарафыннан җәлеп ителгән максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында гына, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103нче статьясындагы 25нче пункты нигезләмәләрен исәпкә алып бирергә хокуклы.

20 Статья. Муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме астында тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары буенча Җирлек бюджетына акча җәлеп итүнең җыелма күләме аңлашыла.

2. Җирле бюджетка акча җәлеп итү күләмнәре чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары белән билгеләнә, һәм тиешле финанс елында акчаларны җәлеп итүнең гомуми суммасы җирле бюджет кытлыгын финанслауга җибәрелә торган акчаларның гомуми суммасыннан һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103нче һәм 104нче статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып, җирле бюджет турындагы карар белән тиешле финанс елына расланган җирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән артмаска тиеш.

3. Хисап финанс елында җирлекнең бурыч алуларының гомуми суммасы җирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм хисап финанс елы йомгаклары буенча җирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән артып киткән очракта, күрсәтелгән артык суммасында җирле бюджет акчаларының калган өлешләре агымдагы финанс елына бурыч алуларның иң чик күләмен кыскартып, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 96нчы статьясында каралган максатларга юнәлдерелергә тиеш.

21 Статья. Муниципаль эчке һәм тышкы бурычның югары чикләре һәм җирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренең иң чик күрсәткечләре

1. Җирле бюджет турындагы карар белән муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның (җирлекнең чит ил валютасында йөкләмәләре булган очракта) өске чикләре, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының елдан-ел үткән торышы (чираттагы финанс елыннан соң килүче елның 1нче гыйнварына торышы буенча) буенча, шул исәптән Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге, чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча (җирлекнең чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләре булган очракта) билгеләнә.

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның иң югары чикләре (җирлекнең чит ил валютасындагы йөкләмәләре булганда) әлеге статьяның 4нче һәм 5нче пунктларында билгеләнгән чикләүләрне үтәгәндә билгеләнә.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына җирле бюджет турында карар белән расланган түләүсез түләүләрнең һәм (яисә) физик затлар керемене салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, җирле бюджет керемнәренең гомуми күләме җирле бюджет керемнәренең гомуми күләменнән артмаска тиеш.

Җирлеккә карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136нчы статьясындагы 4нче пунктында каралган чаралар кулланылган очракта, бурыч күләме, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яисә) физик затлар керемене салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, чираттагы финанс елына һәм план чорына җирле бюджет турындагы карар белән расланган гомуми күләменең 50 процентыннан артмаска тиеш.

4. Муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме, түбәндәге таләпләрне үтәгәндә, җирле бюджет турындагы карар белән раслана:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы яисә чираттагы финанс елына һәм план чорына җирле бюджет турында карар белән расланган тиешле бюджет чыгымнарының гомуми күләменең 10 процентыннан артмаска тиеш, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торган чыгымнар күләменнән тыш;

2) Чираттагы финанс елында һәм план чорында чираттагы финанс елында һәм чираттагы финанс елының 1нче гыйнварына барлыкка килгән муниципаль бурычны түләү һәм аларга хезмәт күрсәтү буенча түләүләрнең еллык суммасы чираттагы финанс елына һәм план чорына җирле бюджет турында карар белән расланган җирле бюджетның салым, салым булмаган керемнәренең һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан дотацияләрнең гомуми күләменнән 20 процентыннан артмаска тиеш; күрсәтелгән нисбәтне исәпләгәндә чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1нче гыйнварыннан соң килгән бурыч йөкләмәләрен вакытыннан алда түләүгә җибәрелә торган түләүләр суммасы исәпкә алынмый.

22 Статья. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган муниципаль гарантияләрнең чит ил валютасындагы исемлеге, түбәндәге белешмәләрне күрсәтеп, үз эченә ала:

1) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) һәм (яисә) принципалларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләр һәм алар тарафыннан тәэмин ителә торган йөкләмәләр буенча йөкләмәләрне валютасы;

3) гарантияләрнең гомуми күләме;

4) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау);

5) гарантияләрне бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантияләр муниципаль гарантия белән тәэмин ителә торган йөкләмәләр белдерелгән валютада бирелә һәм үтәлә.

3. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы тиешле карарга кушымта булып тора.

23 Статья. Муниципаль тышкы бурыч алулар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль тышкы бурыч алулар программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында чит ил максатчан кредитларын һәм (яисә) чит ил валютасында түләнә торган максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасында җирле бюджетка җәлеп ителә торган бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы бурыч алулар программасы белән билгеләнә:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында федераль бюджеттан чит ил максатчан кредитларын куллану кысаларында җирле бюджетка җәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен түләү сроклары һәм җирле бюджетка акча җәлеп итү күләме;

2) Чираттагы финанс елында һәм план чорында, максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасында җирле бюджетка җәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча барлыкка килгән бурыч йөкләмәләрен түләү күләме.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль тышкы бурыч алулар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына җирле бюджет турындагы карарга кушымта булып тора.

24 Статья. Муниципаль эчке бурыч алулар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль эчке бурыч алулар программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында гамәлгә ашырыла һәм (яисә) түләнгән тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке бурыч алулар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке бурыч алулар программасы белән билгеләнә:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен җирле бюджетка акча җәлеп итү күләмнәре һәм түләүнең иң чик сроклары тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча җирле бюджетка акча җәлеп итү күләмнәре;

2) тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль эчке бурыч алулар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга кушымта булып тора.

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105нче статьясы нигезендә муниципаль эчке бурычны үткәрү муниципаль эчке бурыч алулар программасында чагылыш тапмый.

25 Статья. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган муниципаль гарантияләрнең Россия Федерациясе валютасындагы исемлегеннән гыйбарәт, түбәндәге белешмәләрне күрсәтеп:

1) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) һәм (яисә) принципалларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләрнең гомуми күләме;

3) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау);

4) гарантияләрне бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациясе валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

3. Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы карарга кушымта булып тора.

26 Статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр урнаштыруның чик күләмнәре

Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең номиналь хакы буенча иң чик күләме, бюджет турында карар белән билгеләнгән муниципаль эчке бурычның югары чикләренә туры китереп, җирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

27 Статья. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия принципалның бенефициар каршында килешүдән яки башка алыш-бирештән (төп йөкләмәдән) килеп чыккан акчалата йөкләмәләрен тиешенчә үтәүне тәэмин итә.

2. Муниципаль гарантия принципал йөкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне, шул исәптән принципалга аларны вакытыннан алда үтәү яки принципал йөкләмәләрен үтәү срогы килеп чыккан вакыйгалар (шартлар) җиткән очракта да, тәэмин итми.

3. Муниципаль гарантиянең язма формасы мәҗбүри булып тора.

4. Муниципаль гарантия төп йөкләмә суммасы чагылдырылган валютада бирелә һәм үтәлә.

5. Муниципаль гарантия буенча гарант принципалның гарантия суммасы чикләрендә үзенә тәэмин ителгән йөкләмәсе буенча субсидия җаваплылык тота.

6. Муниципаль гарантиядә күрсәтелә:

1) Гарант исеме (тиешле гавами-хокукый белем - җирлек) һәм Гарант исеменнән гарант бирүче орган исеме;

2) бенефициар атамасы;

3) принципалның исеме;

4) гарантия (исеме, бәяләмә датасы һәм номеры (ул булганда) бирелә торган йөкләмә, төп йөкләмәнең гамәлдә булу срогы яисә аның буенча йөкләмәләрне үтәү срогы, якларның исемнәре, төп йөкләмәләрнең башка җитди шартлары күрсәтелеп);

5) гарантия буенча гарант йөкләмәләре күләме һәм гарантиянең иң чик суммасы;

6) гарантия бирү нигезләре;

7) гарантия үз көченә керү датасы яки гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт);

8) гарантиянең гамәлдә булу срогы;

9) гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбен кую вакыты һәм тәртибе, гарантия очрагын билгеләү;

10) гарантияне кире алу нигезләре;

11) гарант тарафыннан гарантия буенча йөкләмәләрне үтәү тәртибе;

12) гарантиянең тулы күләмендә яисә нинди дә булса өлешендә, үтәлгәндә (туктатылганда) принципалның гарантия белән тәэмин ителгән йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә яисә гарантиядә билгеләнгән башка очракларда гарантия суммасын киметү нигезләре;

13) гарантияне туктату нигезләре;

14) гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртелә алмый торган төп йөкләмә шартлары;

15) гарантның муниципаль гарантия буенча бенефициарга гарант тарафыннан түләнгән акчаларны каплау турында принципалга карата таләбе булу яисә булмау (гарантның принципалга карата регресс таләбе, регресс);

16) гарантиянең башка шартлары, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы, гарантның норматив хокукый актлары, гарант исеменнән гарантия бирүче орган актлары белән билгеләнгән белешмәләр.

7. Муниципаль гарантның принципалга регресс таләбе хокукын күздә тотмый торган муниципаль гарантия бары тик хуҗалык җәмгыяте йөкләмәләре буенча гына бирелергә мөмкин, аның акцияләренең (өлешләренең) 100 проценты муниципаль гарантия бирә торган җирлеккә, милке муниципаль гарантия бирә торган муниципаль унитар предприятиегә карый.

Принципалны тулысынча яисә өлешчә хосусыйлаштырган очракта, мондый муниципаль гарантия гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы белән бирелгән дип санала һәм принципалның Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115.3нче статьясы һәм Россия Федерациясе граждан законнары таләпләренә туры килә торган, принципалның гарантиянең кайсы да булса өлешендә үтәлүенә бәйле рәвештә барлыкка килгән принципалга карата регресс таләбен канәгатьләндерү буенча йөкләмәләрен үтәүне тәэмин итү принципалның бурычы барлыкка килә. Күрсәтелгән тәэминатны биргәнче муниципаль гарантияне үтәү рөхсәт ителми.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керүе гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) башлану белән билгеләнә.

9. Гарант бенефициарның алдан язма ризалыгыннан башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртергә хокуклы түгел.

10. Гарантка карата таләпнең муниципаль гарантия буенча кабул ителгән бенефициары, муниципаль гарантия белән тәэмин ителә торган принципал (эмитент) йөкләмәләрен үтәү, облигациягә хокукларның яңа хуҗасына (сатып алучыга) күчүгә бәйле рәвештә, күрсәтелгән хокукларны Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшыру (күчерү) керми, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка (башка нигезләрдә күчәргә) тапшырыла алмый.

11. Муниципаль гарантия гарантиядә күрсәтелгән очракларда һәм нигезләр буенча (шул исәптән әлеге статьяның 6нчы пунктындагы 14нче пунктчасында күрсәтелгән гарантның язмача ризалыгыннан башка үзгәргән очракта), шулай ук әлеге статьяның 7нче пунктында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115.3нче статьясындагы 5нче пунктында билгеләнгән бурычны принципал тарафыннан үтәмәгәндә Гарант тарафыннан чакыртып алына.

12. Бенефициар таләбе (гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе) гарантка гарантиядә билгеләнгән очракта гына (гарантия очрагы килеп туган очракта) бирелергә мөмкин. Гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе гарантиядә

күрсәтелгән документларны кушып, гарантиядә билгеләнгән тәртиптә гарантка язмача тапшырылырга тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантия һәм муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән сроктан иртәрәк гарантияне үтәү турындагы таләпне, шул исәптән, принципал йөкләмәләре гарантияләре белән тәэмин ителгән гарантияләрне үтәү срогы якынлашып килүче дип саналган вакыйгалар (хәлләр) барлыкка килгән очракта, күрсәтергә хокуксыз.

14. Гарант бенефициар таләпләрен үтәү турында принципалга хәбәр итәргә һәм принципалга таләпнең күчермәсен тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән срокта гарантияне үтәү турында бенефициар таләпләрен, күрсәтелгән таләпкә кушымта итеп куелган документларның нигезлелек һәм гарантия шартларына һәм аңа кушып бирелгән документларның туры килү-килмәве предметын карарга тиеш.

16. Гарантияне башкару турында бенефициарның һәм аңа кушымта итеп бирелгән документларның таләпләре нигезсез һәм (яисә) тиешле гарантияләр шартларына туры килми дип танылa һәм гарант бенефициарның түбәндәге очракларда таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарта:

1) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар гарантия (гарантиянең гамәлдә булу срогы) бирелгән вакыт тәмамланганнан соң гарантка күрсәтелгән;

2) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар билгеләнгән гарантияне бозып гарантка күрсәтелгән;

3) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

4) бенефициар принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципал гарантияләре белән тәэмин ителгән йөкләмәләрне тиешенчә үтәүне баш тарткан;

5) әлеге статьяның 7нче пунктында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153нче статьясындагы 6нчы пунктында билгеләнгән очракларда;

6) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда

17. Муниципаль гарантия шартларына туры килми дип танылган очракта, гарант бенефициарның гарантияне һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документларны үтәү турындагы таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында бенефициарга хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант бенефициар таләбенә каршы чыгарга хокуклы, алар принципал тәкъдим итә ала. Гарант, принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очракта да, әлеге каршылыкларга хокукын югалтмый.

19. Гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбе һәм аңа кушып бирелгән документлар муниципаль гарантиянең нигезле һәм тиешле шартларына туры килә дип танылган очракта, гарант гарантия белән билгеләнгән вакытта гарантия буенча йөкләмәне үтәргә тиеш.

20. Муниципаль гарантиядә каралган гарантның бенефициар алдындагы бурычы принципалның гарантия белән тәэмин ителгән срогы чыккан йөкләмәләре күләмендә, әмма гарантия суммасыннан да артмаган күләмдә акча түләү белән чикләнә.

21. Муниципаль гарантия буенча бенефициар каршында Гарант йөкләмәсе туктатыла:

1) Гарант тарафыннан бенефициарга гарантиядә билгеләнгән күләмдә акча түләү белән;

2) гарантиядә билгеле бер вакыт үткәннән соң, ул бирелә (гарантия гамәлдә булу срогы);

3) гарантия белән тәэмин ителгән принципалның принципалга һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан үтәлгән очракта яки күрсәтелгән йөкләмәләрне башка нигезләр буенча туктаткан очракта (бенефициар тарафыннан күрсәтелгән гарантка һәм (яисә) судка гарантияне үтәү турындагы гарантка таләпләр булуга карамастан);

4) бенефициарның гарантка һәм (яисә) бенефициарның гарантия буенча йөкләмәләреннән гарантны азат итү турындагы язма гаризасын кире кагу юлы белән, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1151нче статьясында каралган гарантка принципал гарантка мондый гарантия буенча бенефициарларның фактта булмавы һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләрнең булмавы шартларында гарантия кире кагу нәтиҗәсендә;

5) әгәр гарантия бирелгән принципал йөкләмәсе билгеләнгән срокта барлыкка килмәсә;

6) бенефициар гарантка һәм (яки) судка гарантны үтәү турындагы гарантка таләп куйганнан соң төп йөкләмәне (шул исәптән бенефициар принципалын һәм (яисә) бенефициарны юкка чыгару белән бәйле рәвештә) туктату яисә аны гамәлдә булмаган килеш дип тану белән;

7) бенефициар тарафыннан башка затка тапшырылган яисә бенефициарның гарантия, хокуклар һәм (яисә) бурычларның төп йөкләмәләре буенча гарантка карата таләпләрнең, гарантия, хокуклар һәм (яисә) вазыйфалар буенча таләпләрнең (хокукларның һәм бурычларның) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә, облигациягә хокукларның яңа хуҗасына (сатып алучыга) күчүгә бәйле рәвештә, гарантия белән тәэмин ителә торган принципалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәүгә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турында күрсәтелгән таләпләр (хокуклар һәм йөкләмәләр) тапшырылганнан тыш башка нигезләрдә күчү очрагында;

8) принципал бүтән затка тапшырган яисә принципалга караган башка нигезләр буенча башка затка күчкән очракта, төп бурыч буенча принципалга караган хокуклар һәм (яисә) бурычлар (бурычлар) принципалның гарантның алдан язма ризалыгыннан башка төп йөкләмә буенча тапшырылган очракта;

9) гарантияне чакыртып алу нәтиҗәсендә, гарантиядә күрсәтелгән очракларда һәм нигезләр буенча;

10) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

22. Бенефициарның гарант йөкләмәләре туктатылганнан соң гарантияне тотып калуы бенефициарның күрсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокукларын сакламый.

23. Муниципаль гарантияне туктату турында мәгълүм булган Гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.

Бенефициар һәм муниципаль гарантияне чакыртып алу яисә туктатуга китерә торган хәлләр килеп чыгу турында мәгълүм булган принципал бу хакта гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Әгәр гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерсә яки бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантка юл куелуга бәйле булса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләрне үтәү бюджет кредиты бирү буларак карала.

25. Әгәр Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китермәсә яки бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантка юл куелуга бәйле

булмаса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарант тарафыннан гарантия буенча йөкләмәләрнең тулы күләмендә яисә нинди дә булса өлешендә үтәү өчен гарант тарафыннан түләнгән акчалар регрессы тәртибендә Гарант тарафыннан алынган акчалар яисә гарантка бенефициарның принципалга Карата таләбе хокукын үтәү йөзеннән Гарант тарафыннан алына торган акчалар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәэмин ителгән кредитлар һәм займнар максатчан булырга тиеш.

28. Муниципаль гарантия белән тәэмин ителгән кредит (займ) акчаларыннан максатсыз файдалану факты ачыкланган очракта, муниципаль гарантия бирү турында килешүдә билгеләнгән йөкләмәләрне үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән очракта, принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнарында, муниципаль гарантия бирү турындагы килешүдә билгеләнгән җаваплылык тота.

29. Бенефициарлар буенча билгесез затлар даирәсе булган йөкләмәләрне тәэмин итүгә бирелә торган муниципаль гарантия үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

30. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясе нәтиҗәсендә барлыкка килгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләрне бирү һәм үтәү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләрне бирү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның нигезендә кабул ителгән әлеге Нигезләмә белән билгеләнә.

28 Статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр

1. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр җирлек исеменнән чыгарылган кыйммәтле кәгазьләр таныла.

2. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмитенты булып җирлекнең Башкарма комитеты тора, ул җирлек Уставы белән муниципаль бурыч алулар башкару хокукына ия.

3. Җирлек тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган муниципаль кыйммәтле кәгазьләр төрләре һәм аларның эмиссиясе һәм мөрәҗәгать итү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

29 Статья. Җирлек бюджетыннан бирелә торган бюджетара трансфертларның формалары

Җирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар формасында бирелә:

муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр;

Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10нчы статьясында билгеләнгән очракларда Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр;

башка бюджетара трансфертлар.

Финанс ягыннан тәэмин итү чыганагы булып торган җирле бюджетлардан бюджетара трансфертлар бирү максатлары, тәртибе һәм шартлары, максатчан билгеләнеше булган Татарстан Республикасы бюджетыннан субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар булган җирле бюджетлардан,

җирлек Советының Татарстан Республикасы законнары һәм (яисә) башка норматив хокукый актлары нигезендә кабул ителгән карарлары белән билгеләнә.

30 Статья. Җирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр

1. Җирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10нчы статьясында билгеләнгән тәртиптә бирелә.

2. Әлеге статьяның 1нче өлешендә күрсәтелгән бюджетара субсидияләр Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә җирлек бюджетында карала.

31 Статья. Җирлек бюджетыннан муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр

1. Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләре нигезендә кабул ителә торган җирлек Советы карарларында каралган очракларда һәм тәртиптә башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча җирле үзидарә органнары вәкаләтләрен башкарганда барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен финанслашу максатларында җирлек бюджетыннан субсидияләр бирелергә мөмкин.

2. Әлеге статьяда күрсәтелгән субсидияләрне бирү максатлары һәм шартлары җирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә төзелә торган муниципаль берәмлекләрнең Башкарма комитетлары арасында килешүләр белән билгеләнә.

32 Статья. Җирлек бюджетыннан муниципаль берәмлекләр бюджетларына башка бюджетара трансфертлар

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм аның тиешле законнары нигезендә кабул ителә торган җирлек Советы карарларында каралган очракта һәм тәртиптә муниципаль берәмлекләр бюджетларына җирлек бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән төзелгән килешүләр нигезендә җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча вәкаләтләр өлешен гамәлгә ашыру өчен бюджетара трансфертлар бирелергә мөмкин.

33 Статья. Җирлек алдында акчалата йөкләмәләр

1. Җирлек алдындагы акчалата бурычлар буенча бурыч-бурычлы кеше билгеләнгән датага җирлек алдындагы акчалата йөкләмәләргә туры китереп түләргә тиешле акчалар суммасы.

2. Шәһәр алдында акчалата йөкләмәләр буенча таләпләр җирлекнең финанс активларын формалаштыра.

3. Җирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны исәптән төшерү һәм торгызу кагыйдәләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе) Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очраклардан тыш, финанс органы тарафыннан билгеләнә.

4. Җирлек алдында акчалата йөкләмәләрне (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) һәм мондый йөкләмәләрне үтәүне тәэмин итә торган алыш-бирешләрне исәпкә алу, шулай ук күрсәтелгән йөкләмәләр һәм килешүләр буенча таләпләрнең хокукларын гамәлгә ашыру 93нче статьяның 4нче пунктында күрсәтелгән тиешле орган тарафыннан гамәлгә ашырыла. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 93.2нче статьясындагы 5нче пунктында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан билгеләнгән.

5. Килешүдә башкача билгеләнмәгән очракта, җирлек алдындагы акчалата йөкләмәләр тиешле сумманы җирлек бюджетының бердәм счетына күчерү датасыннан башлап үтәлгән дип санала.

II бүлек. ҖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ПРОЕКТЫН ТӨЗҮ

34 Статья. Җирлек бюджеты проектын төзү нигезләре

1. Җирлек бюджеты проектын төзү - җирлек Башкарма комитетының фәкать өстенлеге.

Бюджет проектын турыдан-туры җирлекнең финанс органы гамәлгә ашыра.

Бюджет проектын төзү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәп, кабул ителгән муниципаль хокукый актлар нигезендә, җирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда гамәлгә ашырыла.

2. Җирлек бюджеты проектын төзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган Россия Федерациясе Федераль Собраниесенә Россия Федерациясе Президенты юлламасы нигезләмәләрендә;

Татарстан Республикасы Президентының Татарстан Республикасы Дәүләт Советына юлламасында;

җирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы турында;

җирлекнең бюджет, салым сәясәтенең төп юнәлешләре турында;

муниципаль программаларда, муниципаль программалар проектларында, күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр проектында.

3. Бюджет проектын үз вакытында һәм сыйфатлы төзү максатларында финанс органы башка финанс органнарыннан, шулай ук дәүләт хакимиятенең башка органнарыннан, җирле үзидарә органнарыннан кирәкле белешмәләр алырга хокуклы.

35 Статья. Җирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы

1. Җирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы кимендә өч елга эшләнә.

2. Җирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы ел саен җирлекнең Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә эшләнә. Җирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы Башкарма комитет тарафыннан җирлек Советына бюджет проектын кертү турында Карар кабул итү белән бер үк вакытта хуплана.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына социаль-икътисадый үсеш фаразы план чорының параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән эшләнә.

Социаль-икътисадый үсеш фаразына аңлатма язуында фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән, фаразланган үзгәрешләрнең сәбәпләрен һәм факторларын күрсәтеп, элек расланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.

Җирлек бюджеты проектын төзү һәм карау барышында җирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразын үзгәртү бюджет проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

36 Статья. Бюджет керемнәрен фаразлау

1. Бюджет керемнәре җирлекнең социаль-икътисади үсешен фаразлау нигезендә, җирлек бюджеты турындагы карар проектын җирлек Советына кертү шартларында, салымнар һәм җыемнар турындагы законнар, шулай ук Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм җирлек Советының муниципаль хокукый актлары нигезендә фаразлана.

2. Җирлек Советының норматив-хокукый актларына җирлек Советына җирле бюджет турындагы карар проектын керткәннән соң кабул ителгән салымнар һәм җыемнар турындагы норматив-хокукый актларына үзгәрешләр кертүне күздә тоткан норматив-хокукый актларында җирлек Советының әлеге норматив-хокукый актларының чираттагы финанс елыннан соң килүче елның 1нче гыйнварыннан да соңга калмыйча үз көченә керүе турындагы нигезләмәләрне үз эченә алырга тиеш.

37 Статья. Җирлекнең уртача вакытка исәпләнгән финанс планы

1. Җирлекнең уртача сроклы финанс планы астында җирлек бюджетының төп параметрларын үз эченә алган документ аңлашыла.

Әгәр җирлек бюджеты проекты чираттагы финанс елына төзелә һәм раслана икән, җирлекнең Башкарма комитеты җирлекнең уртача сроклы финанс планын эшли һәм раслый.

2. Җирлекнең уртача сроклы финанс планы, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләрен үтәп, җирлек Башкарма комитеты билгеләгән форма һәм тәртиптә эшләнә.

Җирлекнең уртача сроклы финанс планы проекты Башкарма комитет тарафыннан раслана һәм җирлек Советына җирлек бюджеты проекты белән бер үк вакытта тапшырыла.

Җирлек бюджеты проектының төп күрсәткечләре һәм җирлекнең уртача сроклы финанс планы күрсәткечләре бер-берсенә туры килергә тиеш.

3. Җирлекнең расланган уртача вакытка исәпләнгән финанс планы түбәндәге параметрларны үз эченә алырга тиеш:

бюджет керемнәренең һәм чыгымнарының фаразланыла торган гомуми күләме;

бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджетлар чыгымнарын классификацияләү бүлекләре, бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләре күләме яки бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, муниципаль программалар һәм программа булмаган юнәлешләр буенча бюджет ассигнованиеләре күләме;

чираттагы финанс елында һәм план чорында муниципаль берәмлекләр арасында муниципаль берәмлекләрнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә дотацияләрне бүлү;

җирлек советының хокукый актлары белән билгеләнә торган (билгеләнергә тиеш) җирле бюджетларга салым керемнәреннән түләүләрнең нормативлары;

бюджет дефициты (дефициты);

Чираттагы финанс елы һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1нче гыйнварына муниципаль бурычның иң югары чиге.

Башкарма комитет тарафыннан җирлекнең уртача сроклы финанс планының өстәмә күрсәткечләрен раслау каралырга мөмкин.

4. Җирлекнең уртача сроклы финанс планы күрсәткечләре индикатив характерга ия һәм чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлекнең уртача сроклы финанс планын эшләгәндә һәм раслаганда үзгәртелергә мөмкин.

5. Җирлекнең уртача сроклы финанс планы план чорына күрсәтелгән план параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче елына параметрлар өстәү юлы белән эшләнә.

Җирлекнең уртача сроклы финанс планы проектына аңлатма язуында уртача сроклы финанс планы параметрларын нигезләү, шул исәптән, планлаштырылган үзгәрешләрнең сәбәпләрен күрсәтеп, элек хупланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.

38 Статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру җирлекнең финанс органы тарафыннан гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләрне үтәүгә аерым билгеләнә торган методика нигезендә һәм тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль йөкләмәне, шулай ук хисап финанс елында һәм агымдагы финанс елында аның үтәлешен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

39 Статья. Салым чыгымнарын бәяләү һәм исемлеге

1. Җирлекнең салым чыгымнары исемлеге авыл җирлеге Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә муниципаль программалар һәм аларның структур элементлары, шулай ук муниципаль программаларга карамаган эшчәнлек юнәлешләре буенча төзелә.

2. Җирлекнең салым чыгымнарын бәяләү, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне үтәп, ел саен җирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә башкарыла.

3. Күрсәтелгән бәяләү нәтиҗәләре җирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләрен формалаштырганда, шулай ук муниципаль программаларны гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген бәяләгәндә исәпкә алына.

40 Статья. Муниципаль программалар

1. Муниципаль программалар җирлек Башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны тормышка ашыру сроклары җирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан алар билгеләгән тәртиптә билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү һәм әлеге программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе җирлек Башкарма комитетының муниципаль хокукый акты белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме, программаны раслаган җирлек Башкарма комитетының муниципаль хокукый акты нигезендә, бюджет чыгымнарының һәр максатчан статьясы буенча бюджет турындагы карар белән раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар, шулай ук элек расланган муниципаль программаларга үзгәрешләр җирлекнең Башкарма комитеты билгеләгән срокларда расланырга тиеш.

Муниципаль программалар бюджет турындагы карарга ул үз көченә кергән көннән ике айдан да соңга калмыйча туры китерелергә тиеш.

3. Һәр муниципаль программа буенча ел саен аны тормышка ашыруның нәтиҗәлелеген бәяләү үткәрелә. Күрсәтелгән бәяләү тәртибе һәм аның критерийлары җирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтиҗәләре буенча җирлек Башкарма комитеты чираттагы финанс елыннан башлап расланган муниципаль программаны туктату яки үзгәртү, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклеге турында Карар кабул итәргә мөмкин.

41 Статья. Җирлек бюджеты проектын төзү тәртибе һәм сроклары

1. Җирлек бюджеты проектын төзү тәртибе һәм сроклары, бюджет законнары һәм җирлек Советының муниципаль хокукый актлары белән билгеләнгән таләпләрне үтәп, җирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

2. Җирлек бюджеты проекты муниципаль хокукый акт белән билгеләнгән тәртиптә ачык тыңлауларда фикер алышырга тиеш.

III бүлек. БЮДЖЕТ ТУРЫНДА КАРАР ПРОЕКТЫН КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

42 Статья. Бюджетны карау һәм раслау нигезләре

1. Җирлек бюджеты турындагы карарда бюджет керемнәренең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (профицит), шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы законнары, җирлек Советының муниципаль хокукый актларында билгеләнгән башка күрсәткечләр (бюджет турындагы карарлардан тыш) кергән төп характеристикалар булырга тиеш.

2. Бюджет турында карар белән раслана:

- бюджет керемнәренең Баш администраторлары Исемлеге;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары Исемлеге;

- чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре), шулай ук чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре, бүлекчәләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, муниципаль программалар һәм программага карамаган юнәлешләр), чыгымнар төрләре (төркемнәре һәм төркемчәләре) һәм (яисә) максатчан статьялары буенча бюджет

ассигнованиеләрен чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнары классификациясенең төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре), шулай ук, бюджет Россия Федерациясе Бюджет кодексы, җирлек советы карары белән;

- чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

- гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә юнәлдерелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

- чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына башка бюджетлардан алына торган һәм (яисә) бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

- чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме план чорының беренче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменнән кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменнән кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча);

- чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары);

- Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1нче гыйнварына муниципаль эчке бурычның иң югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның иң югары чиге, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген күрсәтеп, муниципаль бурычның иң югары чиге;

- җирлек бюджетының Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, җирлек Советының хокукый актларында билгеләнгән башка күрсәткечләре.

3. Җирлек бюджеты турындагы карар проекты расланган бюджетның план чорының параметрларын үзгәртү һәм аларга Җирлек бюджеты проектының план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән раслана.

Җирлек бюджетының план чорының параметрларын үзгәртү җирлек Советының муниципаль хокукый акты нигезендә башкарыла.

4. Шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнар астында бюджет ассигнованиеләре бюджет чыгымнарының ведомство структурасында бүлекләр, бүлекчәләр, максатчан статьялар һәм чыгымнар төрләре буенча план чорында бүленмәгән бюджет ассигнованиеләре аңлашыла.

5. Шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнар астында бюджет ассигнованиеләре бюджет чыгымнары классификациясе нигезендә план чорында бүленмәгән бюджет ассигнованиеләре аңлашыла.

43 Статья. Бюджет проекты белән бер үк вакытта төзелә торган документлар һәм материаллар

Җирлек бюджеты турындагы карар проекты белән бер үк вакытта җирлек Советына бирелә:

- җирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

- агымдагы финанс елының узган чорында җирлекнең социаль-икътисади үсешенең якынча нәтиҗәләре һәм агымдагы финанс елында җирлекнең социаль-икътисади үсешенең көтелүче нәтиҗәләре;

- җирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы;

- чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджетының төп характеристикалары (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, дефициты (профициты) яки урта сроклы финанс планы расланган җирлек бюджетының төп характеристикалары (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, дефициты (профициты);

- бюджет проектына аңлатма язуы;

- бюджетара трансфертларны бүлү методикалары (методикалар проектлары) һәм исәп-хисаплар;

- чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1нче гыйнварына муниципаль эчке бурычның иң югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның иң югары чиге;

- агымдагы финанс елына бюджетның көтелүче үтәлешен бәяләү;

- паспортлар (паспортлар проектлары), күрсәтелгән паспортларга үзгәрешләр проектлары;

- җирлек бюджетының керем чыганаклары реестрлары;

- башка документлар һәм материаллар.

Бюджет турында карар проектында бюджет чыгымнары классификациясенең бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү кушымтасы булмаса, бюджет чыгымнары классификациясенең бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү белән кушымта бюджет турындагы карар проектына кушымталар составына кертелә.

44 Статья. Җирлек Советына бюджет турында карар проектын кертү

1. Җирлек Башкарма комитеты бюджет турындагы карар проектын 15нче ноябрьдән дә соңга калмыйча җирлек Советына карауга кертә.

2. Җирлек Советының җирле салымнар турындагы муниципаль хокукый актларга, Җирлек Советының бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган, чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган бюджет керемнәрен үзгәртүгә китерә торган карарларына үзгәрешләр кертү турындагы карарлары Җирлек Советына чираттагы финанс елына һәм план чорына җирле бюджет турында карар проекты кертелгән көнгә кадәр Җирлек Советының муниципаль хокукый актында билгеләнгән срокларда җирлек Советына кабул ителергә тиеш.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карар проекты белән расланган план чорының расланган бюджеты күрсәткечләрен төгәлләштерү һәм төзелә торган бюджетның план чорының икенче елы күрсәткечләрен раслау күздә тотыла.

Агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарның план чорына кагылышлы өлешендә үз көчләрен югалткан дип танылган очракта, 47нче статьяның 3нче пункты нигезендә чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карар проектында чираттагы финанс елы һәм төзелә торган бюджетның план чоры күрсәткечләрен раслау карала.

45 Статья. Җирлек Советының бюджет турындагы карар проектын карау

1. Җирлек бюджеты турындагы карар проекты кертелгәннән соң 3 эш көне эчендә Җирлек башлыгы аны район Контроль-хисап палатасына экспертиза үткәрү өчен җибәрә.

Бюджет турында карар проекты турындагы бәяләмә, әлеге проект җитешсезлекләрен күрсәтеп, аларны ачыклау очрагында, 5 эш көне дәвамында әзерләнә.

Бәяләмә җирлек Советы депутатлары тарафыннан җирлек бюджеты турындагы карар проектына төзәтмәләр әзерләгәндә исәпкә алына.

2. Кертелгән бюджет турында карар проекты, шулай ук район Контроль-хисап палатасы бәяләмәсе җирлек Советының даими комиссиясенә, шулай ук җирлек Советы депутатларына карауга җибәрелә.

3. Җирлек бюджеты турындагы карар проекты барлык кирәкле документлар һәм материаллар белән Җирлек Башкарма комитеты тарафыннан эшләп бетерү өчен кергән көннән алып өч эш көне эчендә тәкъдим ителергә тиеш.

5. Җирлек бюджеты турындагы карар проектын җибәргәннән соң, бер атна эчендә Җирлек Советы җирлек бюджеты турындагы карар проектын беренче укылышта карый.

Беренче укылыш предметы булып Җирлек бюджеты турындагы карар проектының төп параметрларын хуплау тора.

Җирлек бюджеты турындагы карар проекты буенча беренче укылыш үткәргәннән соң, ике атна эчендә халык алдында тыңлаулар үткәрелә.

6. Икенче укылышта җирлек бюджеты турындагы карар проекты тулысынча кабул ителә.

Җирлек бюджеты турындагы карар проекты буенча килешмәгән сораулар килеп туган очракта, җирлек Советы Рәисе карары белән килештерү комиссиясе төзелергә мөмкин, аңа Җирлек Башкарма комитеты һәм Җирлек Советы вәкилләре бер үк санда керә.

Килештерү комиссиясе бәхәсле мәсьәләләрне беренче һәм икенче укылышлар арасындагы чорда карый.

7. Җирлек бюджеты турында кабул ителгән карар кабул ителгән көннән өч көн эчендә имзалана һәм Җирлек Уставы белән билгеләнгән тәртиптә халыкка игълан ителә.

Җирлек бюджеты турындагы карар, аңа кул куелганнан соң ун көннән дә соңга калмыйча, билгеләнгән тәртиптә рәсми бастырып чыгарылырга тиеш.

46 Статья. Бюджет турында карарны раслау сроклары һәм бюджет турында карар проектын вакытында кабул итү нәтиҗәләре

1. Бюджет турындагы карар җирлек Советы тарафыннан каралырга, расланырга һәм чираттагы финанс елы башланганчы имзаланырга тиеш.

Җирлекнең җирле үзидарә органнары бюджет турындагы карарны үз вакытында карауны, раслауны, имзалауны һәм бастырып чыгаруны тәэмин итү буенча үз компетенциясе чикләрендә мөмкин булган барлык чараларны күрергә тиеш.

Район бюджеты турындагы карар 1нче гыйнвардан үз көченә керә һәм, әгәр Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм (яки) җирлек бюджеты турындагы карарда башкасы каралмаган булса, финанс елының 31нче декабренә кадәр гамәлдә була.

2. Бюджет турында карар финанс елы башыннан үз көченә кермәгән очракта, Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән кысаларда бюджет белән вакытлыча идарә итү режимы кертелә.

47 Статья. Җирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү

1. Җирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү турындагы карар проекты, әлеге Нигезләмәнең 45нче статьясында каралган тәртиптә һәм әлеге статьяда билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып, җирлек Советы тарафыннан карала.

2. Җирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү турындагы карар проекты Совет тарафыннан беренче укылышта карала.

3. Агымдагы финанс елына фаразлана торган Җирлекнең социаль-икътисадый үсеш нәтиҗәләре нигезендә түбәнәйгән очракта, Җирлек бюджеты керемнәренең гомуми күләме агымдагы финанс елына һәм план чорына Җирлек бюджетында каралган күрсәтелгән керемнәр күләме белән чагыштырганда 15 проценттан артыгракка кимегән яисә Югары Ослан муниципаль районы бюджетына үзгәрешләр кертелгән очракта, план чорына кагылышлы нигезләмәләрнең үз көчләрен югалтуын тануны күздә тоткан Татарстан Республикасы бюджеты, план чорына караган өлешендә җирлек бюджеты нигезләмәләре үз көчләрен югалткан дип танылырга мөмкин.

IV бүлек ҖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ҮТӘЛЕШЕ

48 Статья. Бюджетны үтәү нигезләре

1. Җирлек бюджетының үтәлеше авыл җирлеге Башкарма комитеты тарафыннан тәэмин ителә.

2. Бюджетның үтәлешен оештыру җирлекнең финанс органына йөкләнә.

3. Бюджет үтәлеше җыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

Җирлек бюджеты касса бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомство буйсынуы нигезендә башкарыла.

Бюджет үтәлешенә касса хезмәте казначылык органнары тарафыннан башкарыла.

4. Җыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибе Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә җирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә һәм җирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләр, бүлүчеләр һәм алучылар игътибарына җиткерелә.

49 Статья. Җирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлеше

Җирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлеше күздә тота:

- агымдагы финанс елында гамәлдә булган нормативлар, бюджет турындагы карар һәм Татарстан Республикасының башка законнары, бюджет законнары нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукый актлар, Федераль казначылык органнары счетларыннан һәм җирлек бюджетына башка керемнәрнең бүтән керемнәреннән җирлекләр бюджетына күчерүдән кергән керемнәрне бюджетның бердәм счетына күчерү;

- артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түләнгән яки артык алынган суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар суммасы һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентлар;

- салымнар һәм җыемнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә артык түләнгән яки артык алынган суммаларны исәпкә алу;

- җирлек бюджеты керемнәре администраторы тарафыннан җирлек бюджетына түләүләрне төгәлләштерү.

50 Статья. Җирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлеше

1. Җирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлешен күздә тота:

- бюджет йөкләмәләрен кабул итү;

- акчалата йөкләмәләрне раслау;

- акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү;

- акчалата йөкләмәләрнең үтәлешен раслау.

Бюджет акчаларын алучы аңа җиткерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

Бюджет акчаларын алучы муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр белән башка шартнамәләр төзү юлы белән яисә закон, башка хокукый акт, килешү нигезендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

3. Бюджет акчаларын алучы бюджет акчалары хисабына түләү һәм түләүне санкцияләү өчен кирәк булган башка документлар нигезендә акчалата йөкләмәләрне түләү бурычын раслый.

4. Акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү рөхсәт язуын (акцепт) кылу рәвешендә, бюджет законнары нигезләмәләре нигезендә җирлекнең финанс органы тарафыннан билгеләнгән акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү тәртибендә каралган документларның булуын тикшергәннән соң гамәлгә ашырыла.

Акчалата йөкләмәләрне түләү (гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрдән тыш) бюджет акчаларын алучыга җиткерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

5. Акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау физик яисә юридик затлар файдасына бюджетның бердәм счетыннан, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан акчаларны күчерүне раслый торган түләү документлары, шулай ук бюджет акчаларын алучының акчалата йөкләмәләрен үтәү буенча акчалата операцияләрне башкармауны раслый торган башка документларны тикшерү нигезендә гамәлгә ашырыла.

51 Статья. Бюджетара трансфертлар

Җирлек бюджетыннан түбәндәге рәвешләрдә бюджетара трансфертлар бүлеп бирелә һәм (яисә) җирлек бюджетына бирелә ала:

Россия Федерациясе Бюджет Кодексының 133нче һәм 140нчы статьяларында билгеләнгән очракларда муниципаль районнар бюджетларына шәһәр һәм авыл җирлекләре бюджетларына субвенцияләр;

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 142.2нче статьясында билгеләнгән очракларда Россия Федерациясе субъектлары бюджетларына субсидияләр;

Югары Ослан муниципаль районы бюджетыннан җирлекнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә дотацияләр;

муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр;
башка бюджетара трансфертлар.

52 Статья. Агымдагы финанс елы тәмамлану

1. Җирлек бюджетын үтәү операцияләре, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242нче статьясындагы 2нче пунктында күрсәтелгән операциялардән тыш, 31нче декабрьдә тәмамлана.

Агымдагы финанс елында җирлек бюджетын үтәү буенча операцияләрне төгәлләү Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләренә туры китереп, җирлекнең финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләмнәре 31нче декабрьдә үз көченә керә.

3. Җирлек бюджетының бердәм счетында булмаган бюджет акчаларын алучылар тарафыннан файдаланылмаган калган калдыклар агымдагы финанс елының соңгы ике эш көненнән дә соңга калмыйча җирлек бюджетының бердәм счетына бюджет акчаларын алучылар күчерелергә тиеш.

4. Агымдагы финанс елында кулланылмаган, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертлар алар бирелгән бюджет керемнә кире кайтарылырга тиеш.

Бюджет акчаларының баш администраторы агымдагы финанс елында максатчан кулланылмаган, субсидия һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертларга ихтыяҗ булу турындагы карары нигезендә, күрсәтелгән бюджетара трансфертларның калдыкларыннан артмаган күләмдә акчалар чираттагы финанс елында бюджет чыгымнарын финанс белән тәэмин итү өчен, күрсәтелгән бюджетара трансфертларны бирү максатларына туры килә торган бюджет керемнә кире кайтарылырга мөмкин.

Максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертларның файдаланылмаган калдыгы тиешле бюджет керемнә күчерелмәгән очракта, күрсәтелгән акчалар Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне үтәп, финанс органы билгеләгән тәртиптә бюджет керемнә алынырга тиеш.

V бүлек БЮДЖЕТ ХИСАБЫН ТӨЗҮ, ТЫШКЫ ТИКШЕРҮ, КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ НИГЕЗЛӘРЕ

53 Статья. Бюджет исәбе һәм бюджет хисаплылыгы нигезләре

1. Бюджет хисаплылыгы үз эченә ала:
1) бюджет үтәлеше турында хисап;
2) бюджет үтәлеше балансы;
3) эшчәнлекнең финанс нәтиҗәләре турында хисап;
4) акча хәрәкәте турында хисап;
5) аңлатма язуы.

2. Бюджет үтәлеше турындагы хисапта Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә керемнәр, чыгымнар һәм бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет үтәлеше турындагы белешмәләр тупланган.

Бюджет үтәлеше балансында җирлекнең финанс һәм финанс активлары, хисап чорының беренче һәм соңгы көненә бюджет исәбен алу счетлары планы буенча йөкләмәләре турында белешмәләр бар.

Эшчәнлекнең финанс нәтиҗәләре турында хисапта хисап чорында эшчәнлекнең финанс нәтиҗәләре турында мәгълүмат тупланган һәм дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү кодлары буенча төзелә.

Акча хәрәкәте турындагы хисап бюджет акчалары белән дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү кодлары буенча операцияләрне чагылдыра.

Аңлатма язуында бюджет үтәлеше турындагы мәгълүмат, Россия Федерациясе Финанс министрлыгының норматив хокукый актларында билгеләнгән мәгълүматны ачуга карата таләпләр нигезендә тупланган бюджет үтәлеше турындагы хисапта бирелгән өстәмә мәгълүмат.

3. Җирлекнең бюджет хисаплылыгы бюджет акчаларының тиешле баш администраторларының бюджет хисаплылыгы нигезендә финанс органы тарафыннан төзелә.

4. Җирлекнең бюджет хисаплылыгы еллык булып тора. Җирлек бюджетының үтәлеше турында отчет квартал саен бирелә.

5. Җирлекнең бюджет хисаплылыгы җирлекнең финанс органы тарафыннан җирлекнең Башкарма комитетына тапшырыла.

Агымдагы елның беренче кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда җирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисап авыл җирлеге Башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм Җирлек советына һәм районның Контроль-хисап палатасына җибәрелә.

Җирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап җирлек Советы карары белән расланырга тиеш.

54 Статья. Җирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Җирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап авыл җирлеге Советында каралганчы тышкы тикшерелергә тиеш, ул бюджет средстволары баш администраторының бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерүне һәм җирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләүне үз эченә ала.

2. Җирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү, федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып, җирлек Советының муниципаль хокукый актында билгеләнгән тәртиптә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп, районның Контроль-хисап палатасы тарафыннан башкарыла.

3. Авыл җирлеге Башкарма комитеты, аңа бәяләмә әзерләү өчен, агымдагы елның 1нче апреленнән дә соңга калмыйча, җирлек бюджетының үтәлеше турында хисап бирә. Җирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә әзерләү бер айдан да артмаган срокта башкарыла. Бюджет үтәлеше турындагы хисапка бәяләмә бюджет акчалары баш администраторларының еллык бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерү күрсәткечләрен исәпкә алып әзерләнә.

4. Җирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә районның Контроль-хисап палатасы тарафыннан бер үк вакытта җирлекнең Башкарма комитетына юнәлтелеп тапшырыла.

55 Статья. Җирлек бюджеты үтәлеше турында отчетны җирлек советына тапшыру

1. Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисап авыл җирлеге Советына агымдагы елның 1нче маеннан да соңга калмыйча тапшырыла.

2. Бюджет үтәлеше турында еллык хисап белән бер үк вакытта аңа бюджет һәм бюджет хисаплылыгының үтәлеше анализын үз эченә алган аңлатма язуы, муниципаль йөкләмәнең үтәлеше һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның башка нәтиҗәләре турында белешмәләр, бюджет үтәлеше турында карар проекты, бюджет үтәлеше турында башка бюджет хисаплылыгы, Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документлар тапшырыла.

3. Җирлек Советы утырышында җирлек башлыгының (вәкаләтле затның) җирлек бюджеты үтәлеше турындагы доклады тыңлана.

4. Фикер алышу һәм Җирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисапны карау нәтиҗәләре буенча Җирлек Советы Җирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисапны раслау һәм Җирлек Советы тарафыннан тиешле карар кабул итү яки җирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисапны кире кагу турында Карар кабул итә.

5. Җирлек Советы тарафыннан Җирлек бюджеты үтәлеше турындагы карар кире кагылган очракта, ул мәгълүматларны дөрес булмаган яки тулы булмаган чагылдыру фактларын бетерү һәм бер айдан да артмаган срокта кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

56 Статья. Җирлек бюджеты үтәлеше турында карар

Җирлек бюджеты үтәлеше турындагы карар белән, Җирлек бюджеты керемнәренең, чыгымнарының һәм дефицитының (профицит) гомуми күләмен күрсәтеп, хисап финанс елы өчен җирлек бюджеты үтәлеше турында хисап раслана.

Хисап финанс елында Җирлек бюджеты үтәлеше турындагы карарга аерым кушымталар белән күрсәткечләр раслана:

- керемнәр классификациясе кодлары буенча бюджет керемнәре исемлеге;
- бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча чыгымнар ;
- бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары классификациясе кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары исемлеге;

Җирлек бюджеты үтәлеше турындагы карар белән шулай ук Җирлек бюджетының үтәлеше турындагы карар өчен Җирлек Советының муниципаль хокукый актларында билгеләнгән башка күрсәткечләр дә раслана.

VI бүлек МУНИЦИПАЛЬ ФИНАНС КОНТРОЛЕ

57 Статья. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыручы органнар

1. Муниципаль финанс контроле бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган хокукый актлар, Җирлек бюджетыннан физик затларга бүтән түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләр һәм йөкләмәләр, шулай ук муниципаль контрактлар, шартнамәләр (килешүләр) шартларын үтәүне тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

2. Тышкы муниципаль финанс контроле район Контроль-хисап палатасы тарафыннан башкарыла.

3. Авыл җирлеге Башкарма комитеты тарафыннан Эчке муниципаль финанс контроле башкарыла.

4. Алдан тикшерү авыл җирлеге бюджетын үтәү барышында бюджет бозуларны кисәтү һәм булдырмау максатларында башкарыла.

5. Алга таба контроль аның үтәлешенең законлылыгын, исәп-хисапның дөреслеген билгеләү максатыннан җирлек бюджетының үтәлеше нәтиҗәләре буенча башкарыла.

58 Статья. Бюджет бозулары өчен җаваплылык

Бюджет бозулары өчен җаваплылык Россия Федерациясе бюджет законнарында билгеләнгән нигезләр буенча һәм тәртиптә башкарыла.